

**Nota van Beantwoording zienswijzen ontwerp-omgevingsvergunning kap bomen Zuidasdok –
zaaknummer 1546808**

De aanvraag d.d. 21 juli 2016 om omgevingsvergunning voor het kappen van kappen van 14.088 bomen en het verplanten van 7 bomen (OLO-2470791) strekt ter uitvoering van het Tracébesluit “Zuidasdok” van 18 maart 2016. Op grond hiervan is de procedure als bedoeld in artikel 20, vierde lid, van de Tracéwet in samenhang met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. In het kader van deze procedure heeft het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunning gedurende zes weken (van 3 november t/m 14 december 2016) voor een ieder ter inzage gelegen. Naar aanleiding daarvan zijn de volgende zienswijzen ontvangen:

Indiener:	Zienswijze d.d.	Ontvangen OD
1. Vereniging Beethovenstraat-Parnassusweg	15 november 2016	16 november 2016 *
2. Bomenstichting	7 december 2016	8 december 2016 *
3. A.C. Oberman	8 december 2016	13 december 2016 *
4. Filippou Papadopoulos	8 december 2016	14 december 2016 *
5. Mr. G. Mosler	8 december 2016	16 december 2016 (**9-12)
6. Sylvia Brooks	8 december 2016	16 december 2016 (** ?)
7. Annet Gelink en Joeri Bakker (I)	8 december 2016	10 december 2016 *
8. A.B. Boot en P.A. Boot – Kooij (I)	8 december 2016	20 december 2016 (** 12-12)
9. A.B. Boot en P.A. Boot – Kooij (II)	8 december 2016	20 december 2016 (** 12-12)
10. F.M.J.J. Verkooijen	9 december 2016	9 december 2016 *
11. Anesa Jappie – Stol	9 december 2016	12 december 2016 *
12. Annet Gelink en Joeri Bakker (II)	10 december 2016	10 december 2016 *
13. Martijn B. Katan	10 december 2016	13 december 2016
14. A.J.H. Mante	11 december 2016	20 december 2016 (**14-12)
15. Willem Alpherts	11 december 2016	11 december 2016 *
16. Vereniging Vrienden van het Beatrixpark	12 december 2016	14 december 2016
17. J.J. Vetter	12 december 2016	16 december 2016 (** 12-12)
18. D. van Mourik	12 december 2016	11 december 2016 *
19. M. Lewis	12 december 2016	16 december 2016 (** 11-12)
20. Tuinpark Amstelglorie	12 december 2016	20 december 2016 (** ?)
21. Stichting Overleg RAI-buurtten	12 december 2016	13 december 2016 *
22. Ineke Mante	13 december 2016	20 december 2016 (** 14-12)
23. C. den Blanken	13 december 2016	20 december 2016 (**13-12)
24. P.H.B. Capel	14 december 2016	20 december 2016 (** 12-12)
25. R. C. Cook	14 december 2016	14 december 2016 *
26. J. Wüst	14 december 2016	14 december 2016 *
27. Colette de Bel	14 december 2016	14 december 2016 *
28. Hara Papatthanassiou	ongedateerd	12 december 2016 *

* datum van inkomst zoals blijkt uit digitale opslag van het document

** datum poststempel op envelop

Op twee zienswijzen na zijn de zienswijzen tijdig ingediend en kunnen deze in behandeling worden genomen. De zienswijzen onder de nummers 6 en 20 zijn te laat ingekomen. Als gevolg van onleesbaarheid van het poststempel kan ook niet worden aangetoond dat deze tijdig ter post zijn bezorgd. Nu de zienswijzen niet aangetekend zijn verzonden, ligt het bewijsrisico voor wat betreft de tijdige indiening ervan bij de verzender van de zienswijze. Hoewel de zienswijzen niet in behandeling behoeven te worden genomen, worden zij hieronder ten overvloede meegenomen bij de beantwoording van de zienswijzen. In het onderstaande worden de

onderdelen van de zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie. Voor zover de zienswijzen (vrijwel) gelijkkluidend zijn, worden deze geclusterd behandeld. De dan nog resterende zienswijzen worden afzonderlijk besproken. De zienswijzen die geclusterd worden behandeld, zijn onderverdeeld in procedurele en inhoudelijke zienswijzen.

1. Procedurele aspecten

Bekendmaking

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26 en 27:

De ontwerpbeschikking is alleen met zeer veel moeite te vinden op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna: de Omgevingsdienst). Deze beschikking is niet geplaatst in de rubriek “Wabo, uitgebreide procedure, ontwerpbeschikking gecoördineerd” of “Wabo, uitgebreide procedure, ontwerpbeschikking”. Wel is hij te vinden onder de link “Overzicht bekendmakingen Tracébesluiten”. De onderhavige beschikking is geen Tracébesluit. De aanduiding van de ontwerpbeschikking bij het aanklikken van de link is “Strawinskylaan 59, Amsterdam”. Deze aanduiding is voor het publiek een niet herkenbare aanduiding van een ontwerpbeschikking voor meer dan 14.000 bomen in een gebied van zo grote omvang.

Op grond van artikel 3:26 eerste lid onder a van de Algemene wet bestuursrecht had de terinzagelegging van het ontwerpbesluit in ieder geval moeten plaatsvinden ten kantore van het coördinerend bestuursorgaan, de Minister van Infrastructuur en Milieu. Dit is verzuimd.

Reactie:

De Minister van Infrastructuur en Milieu (namens deze: Rijkswaterstaat) zorgt conform artikel 20, vierde lid, sub b, van de Tracéwet, in samenhang met artikel 3:12 van de Awb, voor plaatsing van de kennisgeving van het ontwerpbesluit in een of meer regionale dag-, of huis-aan-huisbladen en de digitale Staatscourant. De kennisgeving van de ontwerpbeschikking is in dit geval gepubliceerd in het weekblad Echo (verspreidingsgebied Nieuw-West, Zuid en Oost-Diemen) en in de digitale Staatscourant. Daarnaast is de kennisgeving ook op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied geplaatst. Voor wat betreft de rubriek waaronder die kennisgeving op de website te vinden was, wordt opgemerkt dat de ontwerpbeschikking niet wordt voorbereid met toepassing van de reguliere dan wel uitgebreide voorbereidingsprocedure uit de Wabo en dus niet in die rubrieken thuishoort. Omdat het besluit voortvloeit uit het Tracébesluit Zuidasdok en als gevolg daarvan de procedure ex art. 20 Tracéwet volgt, is de bekendmaking geplaatst in de rubriek “Overzicht bekendmakingen Tracébesluiten”. Hieronder moet worden verstaan bekendmakingen die voortvloeien uit Tracébesluiten, en niet de Tracébesluiten zelf.

De aanduiding van het adres Strawinskylaan 59 is een gevolg van de wijze waarop in de aanvraag van de omgevingsvergunning de locatie op het aanvraagformulier is aangegeven. De standaardwerkwijze is dat deze aanduiding wordt overgenomen in de omschrijving van het ontwerpbesluit op de website van de Omgevingsdienst. Hoewel deze omschrijving niet helemaal gelukkig is, menen wij dat eventuele belanghebbenden hierdoor niet in hun belangen zijn geschaad.

Ten overvloede zij vermeld dat ook in een artikel op de website van Zuidas(dok) van 1 november aandacht werd besteed aan de tervisielegging, met een directe link naar de stukken op de website van de Omgevingsdienst. Tevens is hierover begin november een email gezonden aan belangengroepen waarmee vooroverleg heeft plaatsgevonden over de kapaanvraag: De Vereniging Beethovenstraat-Parnassusweg, Bewonersplatform Zuidas, Vrienden van Duivendrecht, Bomenstichting, Ons Buiten, De Oeverlanden Blijven en de Bomenridders.

De eis om een ontwerpbesluit ter inzage te leggen bij het coördinerend bestuursorgaan is niet opgenomen in de coördinatie-regeling van artikel 20 Tracéwet en ook niet in openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb, die in artikel 20 lid 4 Tracéwet van toepassing wordt verklaard. Artikel 3:26, eerste lid onder a van de

Algemene wet bestuursrecht dat in de zienswijze wordt genoemd, is onderdeel van de regels over coördinatie van besluitvorming en rechtsbescherming die zijn opgenomen in §3.5.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Ook deze regels zijn op de voorbereiding van de omgevingsvergunning niet van toepassing.

Voor het ontwerp van de omgevingsvergunning voor het kappen van bomen in de gemeente Amsterdam is gekozen voor terinzagelegging in de gemeente Amsterdam nabij het projectgebied. Het ontwerpbesluit en de daarbij horende stukken hebben ter inzage gelegen op het Stadhuis, bij de stadsloketten Nieuw-West, Zuid en Oost en bij de RVE Zuidas.

Gecoördineerde voorbereiding

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26 en 27:

De Minister heeft een aanvraag ontheffing Flora- en faunawet gedaan, maar heeft nagelaten om te bevorderen dat de onderhavige ontwerpbesluiten gezamenlijk met het door de Minister van Economische Zaken vast te stellen ontwerpbesluit Flora- en faunawet ter inzage wordt gelegd. Uit de rechtspraak volgt dat sprake is van een verplichting (ABRvS 15 februari 2012, nr. 201105267/1/R4, r.o. 2.5.2). Belanghebbenden zijn door een en ander benadeeld in hun mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Immers, niet bekend is welke houtopstanden van belang zijn voor beschermde diersoorten en onder welke voorwaarden de houtopstanden volgens de ontwerp-ontheffing mogen worden geveld.

Reactie:

De ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu bewust separaat aangevraagd, omdat deze niet alleen betrekking heeft op het kappen van bomen maar ook op het uitvoeren van andere werkzaamheden met gevolgen voor de flora en fauna, zoals bijvoorbeeld de bouw van de tunnels in de A10 Zuid, het aanleggen van grondlichamen en het aanbrengen van asfalt. In het kader van de coördinatie op grond van artikel 20 Tracéwet stelt de Minister clusters vast van besluiten die parallel worden voorbereid omdat die qua aard en inhoud met elkaar verband houden. Het is zelfs mogelijk dat een cluster uit slechts één vergunningaanvraag bestaat. In het onderhavige geval zijn de aanvragen om kapvergunning voor Ouder-Amstel en Amsterdam in één cluster ondergebracht. Ter informatie wordt vermeld dat de Flora- en faunawet per 1 januari 2017 is opgegaan in de Wet natuurbescherming.

Ontwerpbesluit

Zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26, 27:

Voor wat betreft de ingangsdatum van de beroepstermijn wordt verwezen naar het niet meer bestaande artikel 25a Tracéwet.

Reactie:

Dit is een terechte opmerking. Het gaat om artikel 25 van de Tracéwet. In de definitieve omgevingsvergunning wordt de vermelding aangepast.

Advisering Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26 en 27:

In het advies van de hoofdstedelijk bomenconsulent is vermeld dat 27 bomen in de ontwerpvergunning deel uitmaken van de hoofdgroenstructuur (volkstuintuincomplex Ons Buiten). Er is geen advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) bij de aanvraag of het ontwerpbesluit gevoegd.

Reactie:

De TAC adviseert alleen over ruimtelijke plannen in de Hoofdgroenstructuur. Op grond van de Verordening Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur geldt dit voor nieuwe bestemmingsplannen, beheersverordeningen en tijdelijke en permanente afwijkingen van het bestemmingsplan in het kader van een omgevingsvergunning. Een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen is geen besluit waarover de TAC adviseert.

Overigens heeft de gemeenteraad van Amsterdam op 29 oktober 2013 een besluit genomen tot wijziging van de hoofdgroenstructuur, waardoor Zuidasdok zonder aantasting van de hoofdgroenstructuur gerealiseerd kan worden. De grenzen van de hoofdgroenstructuur zijn toen aangepast op de projectgrenzen van Zuidasdok, voor zover toen bekend. Bij de voorbereiding van het Tracébesluit Zuidasdok is de plangrens op enkele punten gewijzigd. Zo is ook de locatie aan de zuidzijde van het knooppunt de Nieuwe Meer, dat reikt tot in de hoofdgroenstructuur, opgenomen.

2. Inhoudelijke zienswijzen

Fasering in uitvoering; temporisering bouwprojecten

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26, 27:

Uit de toelichting bij de aanvragen blijkt dat de bouw van het project Zuidasdok wordt aanbesteed in de vorm van een zogenaamd Design & Construct contract. Het is nog niet bekend hoe, waar en wanneer de aannemer precies gaat werken. Het is ook mogelijk dat bepaalde bomen kunnen blijven staan. De Bomenstichting wil ervoor pleiten dat de kapvergunningaanvragen worden afgestemd op de uitvoeringsplannen van de aannemer. Hierdoor is het mogelijk per uitvoeringsfase een goede beoordeling van de kapaanvraag te doen. Verder dient naar de mening van de Bomenstichting te worden bezien of bouwprojecten kunnen worden getemporeerd. In de tussentijd kan het resterende groen behouden blijven en kan al dan niet tijdelijk herplant plaatsvinden op nu nog lege plekken, zoals Beethoven 2 in het Beatrixpark. Adressant onder nr. 16 voert aan dat de kap moet worden opgeschort tot het door wethouder Van der Burg toegezegde groencompensatieplan voor het hele Zuidasgebied is aangenomen.

Reactie:

Zuidas is een ontwikkelgebied. Het tempo waarop ontwikkelingen/bouwprojecten plaatsvinden wordt deels bepaald door de gemeente (door het tempo waarop beschikbare kavels op de markt worden gebracht) en deels door de interesse vanuit de markt om bestaande gebouwen te renoveren of herontwikkelen. De gemeente maakt daarbij de afweging tussen de nadelen van veel bouwactiviteiten die mogelijk tegelijkertijd voor overlast zorgen, versus de voordelen van een vlotte gebiedsontwikkeling. Een vlotte gebiedsontwikkeling heeft als voordeel dat er op kortere termijn een prettig en divers leefklimaat gerealiseerd wordt. Daarnaast is de grote vraag naar vooral woningen en bijbehorende voorzieningen, gecombineerd met de grote investeringsbereidheid vanuit de markt, op dit moment reden om projecten eerder te versnellen dan te temporiseren (uiteraard de nadelen hiervan in ogenschouw nemend).

In het gebied Beethoven II is binnen afzienbare tijd woningbouw met voorzieningen gepland. Daardoor is tijdelijk groen in dit gebied niet zinvol en daarnaast niet duurzaam.

De herinrichting en groenambities voor het project Zuidasdok zijn niet gekoppeld aan het aangehaalde nog in voorbereiding zijnde herplantplan en maaiveldontwerp, maar worden toegelicht in het Landschapsplan Zuidasdok, dat als bijlage bij de aanvraag om omgevingsvergunning is gevoegd. Voor de uiteindelijke

herinrichting van het gebied wordt ingezet op een groene corridor van knooppunt Amstel tot en met knooppunt De Nieuwe Meer. In de groene bermen en op de taluds worden bomen aangeplant, zodanig dat dit als één continue groene ruimte wordt ervaren. In het centrum van Zuidas wordt bovenop de tunnels het groen doorgezet met bomen in de Arnold Schönberglaan en het Matthijs Vermeulenpad. De tunnels komen onder maaiveld te liggen, waardoor groenaanplant ook boven de tunnels mogelijk is. De geluidwering in de buitenbermen wordt begroeid met planten. Verder komen er groene daken op de lage bebouwing bij station Amsterdam Zuid. Meer informatie over de herinrichting en groenambitie is te vinden in het Landschapsplan Zuidasdok.

Vergunning voor een periode van 10 jaar

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26, 27:

De kapwerkzaamheden zullen blijkens de begeleidende brief bij de aanvraag plaatsvinden gedurende een periode van 10 jaar. Het is niet wenselijk een kapvergunning voor een zodanige periode te verlenen. In een periode van 10 jaar kunnen inzichten veranderen en zeker is dat de situatie aan het einde van de periode in relevante mate zal verschillen van die op het tijdstip van vergunningverlening. Bomen die nu nog niet vergunningplichtig zijn kunnen door diktegroei wel kapvergunningplichtig zijn geworden. De bomen waarvoor de kapvergunningen zijn verleend, worden meer waard. Na verloop van jaren zal de berekende financiële compensatie niet meer in overeenstemming zijn met de monetaire waarde van de bomen. De Bomenverordening van de gemeente Amsterdam bevat geen regeling voor een velvergunning voor een periode van 10 jaar.

Reactie:

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft er bewust voor gekozen om voor het project één vergunning aan te vragen voor alle te kappen c.q. verplanten bomen. Daarmee is voor een ieder duidelijk wat de impact van het project is, anders dan wanneer het project in meerdere vergunningaanvragen zou zijn gesplitst.

Alle bomen waarvoor vanwege de stamonttrek op dit moment nog geen vergunningplicht geldt maar die mogelijk alsnog vergunningplichtig worden, zijn meegenomen in de inventarisatie van de te kappen bomen en zijn onderdeel van de aangevraagde kapvergunning. In de aanvraag zijn alle individuele bomen en bomen in rijen opgenomen die dikker zijn dan 8 cm. Hoewel bij bosvakken de categorie 10-20 cm is genoemd, zijn ook alle grensgevallen meegenomen vanwege de looptijd van het project. Deze uitgangspunten zijn ook gehanteerd bij het berekenen van de boomwaarde.

De omgevingsvergunning voor het kappen van bomen geldt voor onbepaalde tijd. Op grond van artikel 8 van de Bomenverordening 2014 kan het college van burgemeester en wethouders de vergunning intrekken als daar niet, binnen één jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning, gebruik van wordt gemaakt.

Deze bevoegdheid geeft het bestuur de mogelijkheid te bewerkstelligen dat van de vergunning geen gebruik meer kan worden gemaakt als de omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat een nieuwe belangenafweging omtrent de kap gerechtvaardigd te achten is.

De eerste werkzaamheden van het project bestaan uit het inrichten van de werkterreinen (parallel aan de ringweg A10), het weggraven van taluds (ter plaatse van de noordelijke tunnel) en het verbreden van de taluds (in de knooppunten). Dit zijn over het algemeen de locaties waar de bomen staan. De verwachting is dan ook dat het overgrote deel van de bomen in de eerste drie jaar na de start van het project gekapt zal worden.

Toepassing “just-in-time” beginsel

Samenvatting zienswijze nrs. 2, 3, 4, 6, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 26, 27:

In het ontwerpbesluit is niets opgenomen over toepasselijkheid van het “just-in-time” beginsel. In de begeleidende brief met toelichting op de aanvraag is vermeld dat in het contract met de aannemer is opgenomen dat hij “just-in-time” dient te kappen, zodanig dat de bomen zo lang mogelijk kunnen blijven staan. Dit biedt onvoldoende waarborgen. Het “just-in-time” beginsel dient in de voorschriften van de kapvergunning te worden

opgenomen. De voorschriften die in het ontwerpbesluit zijn opgenomen om onverwachte kap tegen te gaan zijn onvoldoende.

Reactie:

De bomenverordening voorziet niet in de mogelijkheid tot het opleggen van een verplichting om “just-in-time” te kappen. Een zodanige verplichting zou ook een onevenredige aantasting van de rechtszekerheid van de vergunninghouder met zich brengen.

Water

Samenvatting zienswijze nrs. 1 t/m 12, 14 t/m 19, 21, 23, 24, 25, 27 en 28:

Een eik verbruikt gemiddeld 150 liter water per dag, een volwassen populier 1500 liter. Met de kap van 25.000 bomen verslechtert de waterbalans van Zuidas met 20.000 liter water per dag.

Reactie:

De term waterbalans verwijst naar de aanwezigheid van voldoende oppervlaktewater om regenwater op te vangen en af te voeren. Alleen al in het centrumgebied van de Zuidas bevindt zich ruim 100.000 m² oppervlaktewater (10 ha). Ook in de knooppunten is voldoende oppervlaktewater aanwezig om peilstijgingen; ook bij hevige of extreme regenval op te kunnen vangen. De afvoercapaciteit van het oppervlaktewater is gedimensioneerd op neerslag die statistisch 1 keer per 100 jaar voorkomt. Daarbij kunnen peilstijgingen tot 40 cm worden opgevangen.

Bomen onttrekken hun water hoofdzakelijk aan het grondwater. Voor de bomen in het projectgebied van Zuidasdok geldt dat het overgrote deel zich bevindt in de middenbermen en taluds van de A10. Neerslag dat op het zandlichaam valt waarop de weg, spoorweg en metrobundel is gebouwd, sijpelt via het zandlichaam af naar de lager gelegen delen langs het zandlichaam. Dit water wordt o.a. gebruikt door de bomen die daar staan. Het ongebruikte grondwater stroomt af naar de lager gelegen delen van het zandlichaam. Dit grondwater is meerdere dagen tot weken onderweg, tot het uiteindelijk het oppervlaktewater bereikt. In het geval dat al het water, dat de bomen potentieel zouden opnemen, direct zou worden afgevoerd naar het oppervlakte water zou dit hooguit leiden tot een stijging van de (oppervlakte)waterstand van enkele millimeters.

Lucht

Samenvatting zienswijze nrs. 1 t/m 12, 14 t/m 19, 21, 23, 24, 25, 27 en 28:

Bij de tunnelmonden van Zuidasdok, waarvan één naast het Beatrixpark is gelegen, zal een hoge concentratie van uitlaatgassen optreden. De CO₂-uitstoot moet geneutraliseerd worden: ook daar is robuust groen voor nodig.

Reactie:

Gelet op de monitoring (en het eventueel treffen van aanvullende maatregelen) vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit, zijn overschrijdingen van grenswaarden als gevolg van het project Zuidasdok nu en in de toekomst uit te sluiten. Uit de monitoring van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (zie <https://www.nsl-monitoring.nl>) blijkt bovendien dat de concentraties NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5} ruim lager zijn dan de wettelijke grenswaarden, ook na ingebruikname van de tunnel.

Overigens is de invloed van het project Zuidasdok op de luchtkwaliteit beperkt. Op een aantal plaatsen is sprake van een beperkte toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen en op andere plaatsen van een beperkte afname van de concentraties, telkens niet in een betekende mate (Deelrapport luchtkwaliteit - bijlage 7 van het Project MER). De concentratietoename vanwege de tunnelmonden is alleen relevant op zeer kleine

afstand van de tunnelmonden zoals valt te zien in de afbeeldingen van de bijlagen van het genoemde Deelrapport luchtkwaliteit.

De A10 blijft tijdens de bouw in gebruik. Wel zullen rijstroken versmald worden. In dat geval zal ook de snelheid worden verlaagd. De luchtvervuiling blijft dus gelijk (of neemt iets af bij lagere snelheden).

In 2011 heeft het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een update gepubliceerd van het rapport 'Het effect van vegetatie op de luchtkwaliteit' (www.rivm.nl). In dit rapport komt het RIVM tot de conclusie dat door vegetatie (bomen en planten) in een stad de luchtkwaliteit niet significant verbetert en zelfs kan verslechteren. Enerzijds zorgen bomen namelijk voor verlaging van de windsnelheid waardoor bijvoorbeeld de concentraties van alle stoffen die door het verkeer worden uitgestoten omhoog gaat. Anderzijds kan de aanwezigheid van vegetatie in een groot gebied de achtergrondconcentraties van stikstofdioxide en fijnstof positief beïnvloeden, maar dit effect is zeer beperkt – in de orde van een half procent tot mogelijk enkele procenten bij grootschalige extra inzet van vegetatie.

Herplant(plicht); financiële compensatie

Samenvatting zienswijze nrs. 1 t/m 12, 14 t/m 19, 21, 23, 24, 25, 27 en 28:

Veel adressanten strijden al meer dan dertig jaar voor groen en compensatie van het vernietigde groen in hun buurt. Binnen Zuidas vindt het vergroenen alleen op papier plaats. In de praktijk is het verticaal en horizontaal steen, ook onder de grond. Bij de aanvraag voor de kapvergunning (pag. 5 Begeleidingsbrief) is aangegeven dat maar een klein deel van het vernietigde groen binnen Zuidas kan terugkeren. Zuidas ligt ondergronds vol met parkeergarages en leiding- en kabelgoten. In de aanvraag voor de kapvergunning is de plaats van de herplant voor het compensatiegroen niet geoormerkt. Veel adressanten eisen dat als plaats van herplant het Beatrixpark / Beethoven 2 geoormerkt wordt. Naast de compensatie voor het groen in de aanvraag is er ook nog een groen-voor-roodcompensatie toegezegd.

Reactie:

Voor de uiteindelijke herinrichting van het projectgebied Zuidasdok wordt door de projectorganisatie Zuidasdok ingezet op een groene corridor van knooppunt Amstel tot en met knooppunt De Nieuwe Meer. Dit wordt toegelicht in het Landschapsplan Zuidasdok, waarin de inrichting van het groen in de eindsituatie is opgenomen. De indicatie is dat er ongeveer ruimte is voor 2.500 tot 4.000 bomen, afhankelijk voor welke soort / grootte wordt gekozen.

De te herplanten bomen zijn een mix van verschillende stammaten en worden in groepen geplant om een natuurlijk beeld te creëren. Voor een aanzienlijk gedeelte van de te herplanten bomen geldt dat deze een grotere stammaat hebben dan de standaard 18-20 cm. Daarnaast voorziet de nieuwe inrichting in hoogwaardig openbaar groen bestaande uit bijvoorbeeld planten, bloemen en struiken.

Het gebied dat grenst aan het Beatrixpark wordt ook heringericht en hier vindt ook herplant van bomen plaats. Voor deze nieuwe inrichting zal de aannemer van Zuidasdok de stakeholders consulteren en inzichtelijk maken op welke wijze rekening is gehouden met hun belangen.

In de ontwerpomgevingsvergunning was (uitsluitend) de voorwaarde opgenomen tot monetaire compensatie van de gekapte bomen. Naar aanleiding van de zienswijzen wordt in de omgevingsvergunning alsnog een voorschrift tot herplant opgenomen: binnen het grootstedelijke projectgebied Zuidasdok dienen in beginsel 4.000 bomen te worden herplant met een minimum-stamomtrek van 18-20 centimeter gemeten op 1,00 meter hoogte. De vergunninghouder kan, conform de omrekening die is opgenomen in de nota "Compensatie en herplant van bomen" variatie aanbrengen in de concrete aantallen bomen van bepaalde categorieën (en daarmee van het totaal aantal bomen). Het concrete herplant- en compensatieplan dat als verdere uitwerking van het Landschapsplan

Zuidasdok wordt opgesteld, dient binnen 18 maanden na de start van de werkzaamheden ter goedkeuring te worden overgelegd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Omdat de bomenkap in het grootstedelijk gebied Zuidas daarmee niet volledig wordt gecompenseerd, dient de vergunninghouder daarnaast de monetaire waarde van de bomen, na aftrek van de investering in de uitvoering van het herplantplan, te storten in het Herplantfonds Zuidas.

De groen-voor-rood compensatie is een afspraak die gemaakt is in het kader van de ontwikkeling van het Zuidas-deelgebied Beethoven. In het uitvoeringsbesluit Beethoven uit 2007 is vastgelegd dat in de eindsituatie evenveel groen aanwezig is als de situatie ten tijde van het Uitvoeringsbesluit. Dit heeft uitsluitend betrekking op het plangebied van het Uitvoeringsbesluit. Deze afspraak heeft geen relatie met verplichtingen die voortvloeien uit de Bomenverordening.

3. Overige zienswijzen, voor zover niet reeds hierboven besproken

Zienswijze Vereniging Vrienden van het Beatrixpark (16)

Tekeningen bij aanvraag

In diverse documenten bij de aanvraag worden verouderde plankaarten gebruikt. De huidige situatie in het Beatrixpark is niet correct ingetekend. Hierdoor is moeilijk te beoordelen of de te kappen bomen wel correct worden weergegeven.

Reactie:

De bomen zijn correct weergegeven in de bijlagen. Wel is de ondergrond in een aantal bijlagen verouderd, voor wat betreft de weergegeven bebouwing. De reden hiervoor is dat de eerste inventarisatie van bomen in het centrumgebied in 2012 is uitgevoerd. Binnen het projectgebied van Zuidasdok is geen sprake van relevante wijzigingen. Bebouwing die is gewijzigd, ligt buiten het projectgebied en is dus niet relevant voor de bomeninventarisatie.

Het bomenonderzoek is in 2012 uitgevoerd in twee fasen ten behoeve van alle voorbereidende werkzaamheden voor Zuidasdok (functievrij maken) en alle werkzaamheden direct voor Zuidasdok. Fase 1 van het bomenonderzoek, waaraan wordt gerefereerd, is uitgevoerd ten behoeve van het functievrij maken van het gebied o.a. voor de verleggen van de kabels en leidingen. Deze werkzaamheden zijn reeds uitgevoerd in 2015. Het rapport is ter volledigheid bijgevoegd bij de kapaanvraag, omdat aan informatie in dit onderzoek wordt gerefereerd in het meest actuele bomenonderzoek van Groenadvies Amsterdam B.V.

Werkterrein Zuidasdok en Beatrixpark

De bomen in het gedeelte binnen of grenzend aan het Beatrixpark moeten deels worden gekapt in verband met de aanleg van een werkterrein voor Zuidasdok. Adressant dringt erop aan het werkterrein zo compact mogelijk te houden en een deel van de te kappen bomen aan te wenden om een goede, groene afscherming te realiseren.

Reactie:

De Bomenverordening bevat geen regeling die ziet op de wijze van herinrichting van het tijdelijke werkterrein.

Door de projectorganisatie Zuidasdok is aangegeven dat de aannemer zijn bouwhekken moet afstemmen op de omgeving. In het Beatrixpark komen bijvoorbeeld andere hekken dan in het stationsgebied. Zo is bijvoorbeeld voorgeschreven dat bij parken en gebieden met een groene uitstraling in het Zuidasgebied een op de groene

omgeving aangepaste bouwfase dient te komen. Daarnaast is de inschrijver gestimuleerd om in zijn aanbieder maatregelen op te nemen die de leefbaarheid in de tijdelijke situatie bevorderen.

Aanbeveling

Adressant verzoekt in een vroegtijdig stadium de bomen die moeten worden gekapt van een merkteken te voorzien en om middels borden in het gebied de bomenkap aan te kondigen. Af- en aanvoer van materialen zal nimmer via het oudere deel van het Beatrixpark (dat monumentenstatus heeft) kunnen geschieden.

Reactie:

De Bomenverordening bevat geen regeling die ziet op de maatregelen waar om wordt verzocht. De suggestie om de bomen te markeren wordt meegegeven aan de projectorganisatie Zuidasdok. De projectorganisatie heeft aangegeven dat bouwverkeer door het oudste deel van het park niet aan de orde is.

Suggestie

Adressant pleit voor hergebruik van het Zuidasdokhout voor tijdelijke voorzieningen in het gebied en voor speelelementen op schoolpleinen in Amsterdam.

Reactie:

De Bomenverordening bevat geen regeling die ziet op de maatregelen waar om wordt verzocht. De suggestie wordt meegegeven aan de projectorganisatie Zuidasdok.

Aanbeveling

Omdat bij de huidige plannen de oostelijke tunnelmond ter hoogte van het park in westelijke richting is opgeschoven en meteen aan het park grenst, rekent adressant erop dat een deel van de compensatie zal worden aangewend om deze parkstrook van prachtige bomen te voorzien, die een aanvulling zullen zijn op de bomencollectie in het oudere deel van het park en die dienen als invulling van het compensatiegroen.

Reactie:

Voor de uiteindelijke herinrichting van het projectgebied van Zuidasdok wordt ingezet op een groene corridor van knooppunt Amstel tot en met knooppunt De Nieuwe Meer. Dit wordt toegelicht in het Landschapsplan, dat als bijlage 2 is gevoegd bij de toelichting van het Tracébesluit. Het gedeelte van het projectgebied dat grenst aan het Beatrixpark wordt ook heringericht en daar vindt ook herplant plaats. Voor deze nieuwe inrichting zal de aannemer van Zuidasdok de stakeholders consulteren en inzichtelijk maken op welke wijze rekening is gehouden met hun belangen.

Suggestie

Adressant dringt erop aan om bij aanvang van het project al bomen te reserveren bij een aantal Nederlandse boomkwekerijen. De groei van deze bomen zou dan bijvoorbeeld via de website van Zuidasdok gevolgd kunnen worden tot en met de aanplant op de definitieve bestemming.

Reactie:

De projectorganisatie Zuidasdok heeft aangegeven dat contractueel geregeld is dat de bomen geruime tijd van tevoren worden gereserveerd, om zeker te stellen dat de bomen beschikbaar zijn.

Definitieve plannen

Voor het gedeelte van het project dat grenst aan het Beatrixpark wil adressant graag worden betrokken bij de definitieve plannen.

Reactie:

De aannemer van Zuidasdok zal de stakeholders consulteren en inzichtelijk maken op welke wijze rekening is gehouden met hun belangen binnen de grenzen van het Tracébesluit.

Zienswijze Tuinpark Amstelglorie (20)

Voorgenomen plannen langs talud A10

Adressant zou graag zien dat de voorgenomen plannen met betrekking tot het begroeide talud van de A10, de herbeplanting en uitbreiding van het bosplantsoen tussen A10 en Amstelglorie, de nieuwe afscherming van het zicht op de A10 en de geleiding van de vleermuizen daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Reactie:

Tuinpark Amstelglorie wordt door projectorganisatie Zuidasdok geconsulteerd bij de herinrichting van de openbare ruimte langs het talud aan de zijde bij Amstelglorie zoals is gecommuniceerd aan het tuinpark door de projectorganisatie. Voor meer informatie over de herinrichting wordt verwezen naar het Landschapsplan Zuidasdok.

Bomenkap Jan Vroegopsingel

In verband met de verhoging van de Jan Vroegopsingel in 2017 zullen daar vele oude, hoge populieren moeten worden gekapt. Adressant ziet graag op korte termijn dezelfde, dan wel sterk gelijkende, bomen op dezelfde plaats terug.

Reactie:

Het ter visie gelegde ontwerpbesluit ziet niet op de bomenkap waarop adressant doelt. Over de besluitvorming ter zake kunnen nog geen mededeling worden gedaan.

Geluidsbelasting op niet-geluidgevoelige objecten

Amstelglorie wordt verschillende malen genoemd in de bijlage bij de basisberekening geluidsbelasting van niet-geluidgevoelige objecten. Adressant stelt het op prijs om zo vroeg mogelijk te worden geïnformeerd over ontwikkelingen op dit onderdeel en op andere ontwikkelingen die het tuinpark direct raken.

Reactie:

De geluidsbelasting op het tuinpark Amstelglorie is geen onderdeel van de belangenafweging die in het kader van het ter visie gelegde ontwerpbesluit moet worden gemaakt. Het verzoek om te worden geïnformeerd over alle ontwikkelingen die het tuinpark direct raken wordt doorgegeven aan de projectorganisatie Zuidasdok.

Zienswijze Ineke Mante (nr. 22)

Tracébesluit nog niet onherroepelijk

Het aanvraagdocument gaat uit van een vastgesteld Tracébesluit, terwijl daartegen nog beroep loopt.

Reactie:

De indiening van de aanvraag om kapvergunning houdt verband met de planning van de kapwerkzaamheden. Er is daarbij rekening gehouden met de doorlooptijden voor de behandeling van de aanvraag inclusief tervisielegging van ontwerp- en definitief besluit, en een mogelijke beroepsprocedure. Voor het indienen en beoordelen van de aanvraag om kapvergunning is niet vereist dat het Tracébesluit onherroepelijk is.

Verplanten bomen

Opmerkelijk is dat van de 16 bomen die verplant moeten worden, drie bomen verplant worden nadat de werkzaamheden zijn afgerond.

Reactie:

De tekst in de ontwerpbesluit kan tot verwarring leiden; deze is aangepast. Er geldt een herplantplicht voor 7 bomen, waarvan zich er drie in het beheersgebied van stadsdeel Zuid bevinden; de overige vier te herplanten bomen bevinden zich in het grootstedelijk gebied Zuidas.

Eisen ProRail in relatie tot compensatie groen

De stelling van de hoofdstedelijk bomenconsulent dat er voldoende groen ter compensatie aanwezig is, deelt adressante niet, onder meer omdat ProRail twee keer een boomvrije zone van 15 meter eist en op de tunnels maar 1,5 meter grond toestaat, hetgeen te ondiep voor de geplande straatbomen. Verder heeft het gebied Beethoven eerder al veel bomen en groen verloren, dat ook gecompenseerd moet worden. Verder speelt in Beethoven nog de groen-voor-rood compensatie.

Reactie:

In het Landschapsplan Zuidasdok is rekening gehouden met de eisen van ProRail en zijn de marges vertaald in de nieuwe inrichting. De 1,5 m gronddekking is voldoende voor de voorziene bomen. In de onderhavige procedure is alleen de thans aangevraagde omgevingsvergunning kap aan de orde; omtrent de eerdere kap heeft de belangenafweging plaatsgevonden in het kader van de vergunningprocedures die daarop betrekking hadden.

De groen-voor-rood compensatie is een afspraak die gemaakt is in het kader van de ontwikkeling van het Zuidas-deelgebied Beethoven. In het uitvoeringsbesluit Beethoven uit 2007 is vastgelegd dat in de eindsituatie evenveel groen aanwezig is als de situatie ten tijde van het Uitvoeringsbesluit. Dit heeft uitsluitend betrekking op het plangebied van het Uitvoeringsbesluit. Deze afspraak heeft geen relatie met verplichtingen die voortvloeien uit de Bomenverordening. Tijdens de werkzaamheden in de Randzone moeten voor de bomen beschermende maatregelen worden genomen, die ook moeten gelden voor bomen buiten de zone die behouden moeten blijven.

Functies gaan ten koste van groen

Woningbouw, werkgerelateerde functies, wegaanleg of vestigen van voorzieningen die verkeer aantrekken die gaan ten koste van groen zijn niet in overeenstemming met de doelstellingen van de structuurvisie. Er is eerder al veel groen verloren gegaan.

Reactie:

Voor de uiteindelijke herinrichting van het projectgebied van Zuidasdok wordt ingezet op een groene corridor van knooppunt Amstel tot en met knooppunt De Nieuwe Meer. Dit wordt toegelicht in het Landschapsplan Zuidasdok. Voor zover wordt bedoeld op andere ontwikkelingen dan het project Zuidasdok is dit onderdeel van de zienswijze niet aan de orde in het kader van de onderhavige procedure.

Bomen in hoofdgroenstructuur

Adressante geeft aan dat de bomen die vallen binnen de hoofdgroenstructuur in bijlage 4.2 helaas niet apart zijn aangegeven, maar het aantal is 50. Deze 50 bomen in het Beatrixpark zijn van bijzondere betekenis voor de stad Amsterdam, maar zijn individueel volgens de criteria niet als waardevol aangemerkt.

Reactie:

De als bijlage 4.2 bij de aanvraag gevoegde rapportage dateert uit 2012. De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 29 oktober 2013 het besluit genomen tot wijziging van de hoofdgroenstructuur, waardoor Zuidasdok zonder aantasting van de hoofdgroenstructuur gerealiseerd kan worden. De grenzen van de hoofdgroenstructuur zijn toen aangepast op de projectgrenzen van Zuidasdok, voor zover toen bekend. Bij de voorbereiding van het Tracébesluit Zuidasdok is de plangrens op enkele punten gewijzigd. Zo is ook de locatie aan de zuidzijde van het knooppunt de Nieuwe Meer, dat reikt tot in de hoofdgroenstructuur, opgenomen.

Beschermende maatregelen

Tijdens de werkzaamheden in de Randzone moeten voor de bomen beschermende maatregelen worden genomen, die ook moeten gelden voor bomen buiten de zone die behouden moeten blijven. Adressante verzoekt inzage in het gedetailleerde boombeschermingsplan. Bijlage 10 Stadswerk voor boombescherming moet volgens adressante geldig worden verklaard bij de aanbesteding.

Reactie:

De Bomenverordening voorziet niet in de mogelijkheid om van de vergunningaanvrager een boombeschermingsplan te verlangen. Wel zijn in de omgevingsvergunning uitvoeringsvoorschriften opgenomen. Op basis hiervan dient de vergunninghouder onder andere via werkplannen inzichtelijk te maken op welke wijze bomen beschermd worden, zodat schade aan deze bomen vanwege de benodigde werkzaamheden wordt voorkomen.

De projectorganisatie Zuidasdok heeft aangegeven dat het protocol boombescherming, dat ook onderdeel uitmaakt van de stukken bij de aanvraag om omgevingsvergunning, bekend is bij de aannemer en in het kader van de uitvoering zal worden geraadpleegd.

Zienswijze J. Wüst (nr. 26)

Verbreiding A10 niet noodzakelijk

Adressant voert, onder verwijzing naar zijn beroep tegen het Tracébesluit Zuidasdok, aan dat de verbreding van de A10 niet noodzakelijk is, en derhalve ook niet het Zuidasdok. De kap van zoveel bomen op de Zuidas is dus evenmin noodzakelijk.

Reactie:

Op grond van artikel 13 lid 11 van de Tracéwet kunnen, voor zover een ontwerpbesluit zijn grondslag vindt in een tracébesluit, bedenkingen daarop geen betrekking hebben. Voor de belangenafweging in het kader van de onderhavige kapergunning wordt daarom uitgegaan van het vastgestelde Tracébesluit Zuidasdok.